

wp. 10.08.15

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 3.08.2015r.

Zespół Prawa Karnego

II.520.1.2015.MK

Pani
Katarzyna Szymielewicz
Prezeska Fundacji Panoptykon
ul. Orzechowska 4 lok. 4
02-068 Warszawa

Szanowna Pani Prezes!

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w nawiązaniu do dotychczasowej korespondencji, uprzejmie pragnę poinformować, że Minister Spraw Wewnętrznych, w piśmie z dnia 16 lipca 2015 r., stanowiącej odpowiedź na wystąpienie Rzecznika z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie udostępnienia przez Policję nagrań z monitoringu na jej stronach internetowych, wskazał, że w opinii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, art. 20 ust. 2 a ustawy o Policji stanowi podstawę do rejestrowania przez Policję przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz wykorzystywania danych osobowych (do których zalicza się m.in. wizerunek osób uwidoczniony na zdjęciu), bez wiedzy i zgody osób, których dane dotyczą, jeżeli dane te dotyczą kategorii osób wymienionych w art. 20 ust. 2a ustawy o Policji tj. m.in. osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa ściganych z oskarżenia publicznego, osób poszukiwanych oraz osób o nieustalonej tożsamości, a ponadto jeżeli jest to niezbędne do realizacji ustawowych zadań Policji, w tym w zakresie wykrywania przestępstw i wykroczeń i ścigania ich sprawców. W tym kontekście dodatkowo MSW odwołał się do uregulowań z art. 14 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i ust. 4 ustawy o Policji, art. 20 ust. 2b i ust. 16 a pkt 1 ustawy o Policji oraz § 22 ust. 1-4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 2012 r. w sprawie przetwarzania informacji przez Policję (Dz. U. z 2013 r. poz. 8) określającego tryb gromadzenia, sposoby przetwarzania informacji, w tym danych osobowych, o których mowa m.in. w art. 20 ust. 2a ustawy o Policji. MSW zwrócił również uwagę, że stosownie do art. 192a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks

postępowania karnego, w celu ograniczenia kręgu osób podejrzanych lub ustalenia wartości dowodowej ujawnionych śladów można m.in. wykonać fotografię osoby. Po wykorzystaniu w sprawie, w której dokonano pobrania lub utrwalenia, pobrany lub utrwalony materiał zbędny dla postępowania należy niezwłocznie usunąć z akt i zniszczyć. Wskazane w art. 192a § 1 Kodeksu postępowania karnego czynności wykonuje się w fazie in rem postępowania przygotowawczego, w celu ograniczenia kręgu osób podejrzanych. Zdaniem MSW, skoro przepis art. 192a Kodeksu postępowania karnego został zamieszczony w przepisach o świadkach, to oznacza, iż odnosi się on nie tylko do osób podejrzanych, których krąg chce się zawęzić, lecz także do innych osób, dla stworzenia dopiero stosownie wąskiego kręgu "osób podejrzanych" albo ustalenia wartości dowodowej ujawnionych śladów. Ustawodawca wśród możliwych czynności jakim mogą być poddane te osoby na tym etapie postępowania wymienia m.in. wykonywanie fotografii. MSW podkreślił również, że o możliwości publikacji przez prasę wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe, stanowi wprost art. 13 ust. 2 zd. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe i jednocześnie zaznaczył, iż ustawa - Prawo prasowe reguluje prasową działalność wydawniczą i dziennikarską (art. 7 ust. 1), a przepis art. 13 adresowany jest do dziennikarzy. Tym samym normy zawartej w omawianym przepisie prawa nie można kierować do organów uprawnionych z mocy ustawy do prowadzenia czynności mających na celu wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców. Niemniej jednak, zdaniem MSW, w ramach wykładni systemowej możliwe jest stwierdzenie, że realizacja ww. możliwości po stronie prasy musi łączyć się z możliwością udostępnienia jej określonych danych np. przez Policję.

Odnosząc się natomiast do kwestii ustawowego uregulowania problematyki monitoringu wizyjnego uprzejmie informuję, iż MSW wskazał, że w Ministerstwie przygotowana jest trzecia wersja projektu założeń projektu ustawy o monitoringu wizyjnym, uwzględniająca część postulatów i propozycji przekazanych przez podmioty uczestniczące w procesie uzgodnień międzyresortowych i społecznych jego poprzedniej wersji. Przedmiotowy projekt założeń projektu ustawy o monitoringu wizyjnym, określający zasady i tryb tworzenia oraz prowadzenia systemów monitoringu ma na celu pełne odzwierciedlenie szeregu koniecznych postanowień wynikających z aksjologii konstytucyjnej oraz wytycznych zawartych w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, w szczególności w odniesieniu do konstytucyjnej ochrony wynikającej z art. 7, art. 31, art. 47 i art. 51 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie jak poinformował MSW, ww. projekt nie przewiduje natomiast poszerzenia zakresu uprawnień właściwych służb określonych w poszczególnych ustawach pragmatycznych, a

jedynie uściśla sposób postępowania przy uzyskiwaniu wglądu do zarejestrowanego obrazu czy dostępu do systemów monitoringu wizyjnego administrowanych przez inne podmioty.

Niezależnie od powyższego MSW poinformował, że kwestie związane z ewentualnym doprecyzowaniem wykorzystywania przez Policję danych osobowych w celu realizacji zadań określonych w art. 20 ust. 2a ustawy o Policji zostaną poddane analizie w ramach prac Zespołu do spraw opracowania projektu założeń projektu ustawy o Policji, powołanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych w dniu 28 maja 2015 roku.

Odnosząc się natomiast do wskazanej propozycji wprowadzenia wewnętrznych procedur, które pozwoliłyby tymczasowo, do czasu wejścia w życie ustawy o monitoringu wizyjnym, uregulować tryb postępowania organów państwowych w zakresie podejmowania decyzji o publikacji wizerunku nagranej osoby, MSW podkreślił, że z uwagi, iż regulacja dotycząca monitoringu wizyjnego, w tym odnosząca się do publikacji zdjęć pochodzących z takiego monitoringu, jest pewną formą ingerencji w prawa i wolności obywatelskie, może być, stosownie do art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustanowiona tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy jest konieczna w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób, przy czym nie może jednak naruszać istoty wolności i praw.

Jednocześnie pragnę poinformować, że przedmiotowa problematyka nadal jest w zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich.

Z poważaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Marta Kolendowska-Matejczuk

dr Marta Kolendowska-Matejczuk